

Aprobat cu Ordin al Ministrului Educației, Cercetării și Tineretului nr. 4686.05.08.2003

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

LIMBA ȘI LITERATURA MAGHIARĂ
PROGRAMĂ ȘCOLARĂ REVIZUITĂ
PENTRU CLASELE I – A II-A

Aprobat prin Ordin al Ministrului
Nr. 4686 / 05.08.2003

București, 2003

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa reprezintă *curriculum-ul de limba maghiară* pentru învățământul primar, clasele I-II, componentă fundamentală a parcursului de învățare oferit elevilor în contextul școlarității obligatorii.

Obiectivul central al studiului limbii și literaturii maghiare în învățământul primar este dezvoltarea competențelor elementare de comunicare, orală și scrisă ale copiilor, precum și familiarizarea acestora cu texte literare și nonliterare, semnificative din punctul de vedere al vârstei cuprinse între 6/7 – 8/9 ani. Se urmărește, totodată, structurarea la elevi a unui ansamblu de atitudini și de motivații care vor încuraja și sprijini ulterior studiul limbii și al literaturii maghiare.

Scopul studierii limbii materne, maghiară în perioada școlarității obligatorii este acela de a forma progresiv un tânăr cu o cultură comunicatională și literară de bază, capabil să înțeleagă lumea din jurul său, să comunice și să interacționeze cu semenii, exprimându-și gânduri, stări, sentimente, opinii etc., să fie sensibil la frumosul din natură și la cel creat de om, să se integreze efectiv în contextul viitorului parcurs școlar, respectiv profesional, să-și utilizeze în mod eficient și creativ capacitățile proprii pentru rezolvarea unor probleme concrete în viața de zi cu zi, să poată continua în orice fază a existenței sale procesul de învățare.

Pentru realizarea acestui scop în locul compartimentării disciplinei în trei domenii arbitrar stabilite - *citire, lectură și comunicare* - se propune un nou model, cel *comunicativ-funcțional*, adecvat nu numai specificului acestui obiect de studiu, ci și modalităților propriu-zise de structurare la copii a competenței de comunicare. În mod concret, acest model presupune dezvoltarea integrată a capacităților de *receptare* și de *exprimare orală*, respectiv de *receptare a mesajului scris* ("citirea/lectura") și de *exprimare scrisă*.

Programe prezintă o largă paletă de activități de învățare cu ajutorul cărora pot fi realizate obiectivele de referință.

Standardele curriculare sunt prevăzute în așa fel, încât fiecare copil să poate atinge nivelul minim până la sfârșitul perioadei de achiziții fundamentale.

În sensul celor arătate anterior, dominantele prezentului curriculum față de cel folosit până în prezent (Aprobat de MEN, Nr. 5165/1998) se prezintă după cum urmează:

Curriculum anterior

- utilizarea unui model didactic propunând trei domenii ale disciplinei - *citirea, lectura și comunica-rea* - a căror delimitare nu are la bază argumente de ordin științific
- definirea ambiguă a domeniilor disciplinei (*citirea* - definită în termeni de capacitate; *lectura* și *comunicarea* - definite în termeni de conținuturi ale învățării)
- prezentarea deformată a domeniului *comunicare*, conceput, în principal, în termeni de elemente de gramatică și prea puțin ca ansamblu de strategii de comunicare propriu-zisă
- acordarea unei ponderi excesive citirii și exprimării scrise, în defavoarea proceselor proprii exprimării orale
- construirea obiectivelor din punctul de vedere al asimilării unor "cunoștințe"

Curriculum actual

- recurgerea la *modelul comunicativ-funcțional*, conform căruia *comunicarea* este un domeniu complex care înglobează procesele de *receptare a mesajului oral și a celui scris* ("citirea/lectura"), precum și cele de *exprimare orală*, respectiv de *exprimare scrisă*
- definirea domeniilor disciplinei exclusiv în termeni de capacități: *receptarea mesajului oral, receptarea mesajului scris, exprimarea orală și cea scrisă*
- prezentarea comunicării în calitatea sa de competență fundamentală, acoperind deprinderi de receptare și de exprimare orală, respectiv scrisă
- acordarea unei ponderi accentuate exprimării orale față de cea scrisă
- centrarea obiectivelor pe *formarea de capacități* proprii folosirii limbii în contexte concrete de comunicare

Curriculum anterior

- structurarea programei pe baza unor obiective operaționale, excesiv detaliate și dificil de urmărit în activitatea didactică
- promovarea unor conținuturi directive, obligatorii pentru toți elevii
- lipsa de flexibilitate în ceea ce privește selecția și organizarea la clasă a conținuturilor
- promovarea unei învățări abstracte, teoretice, insuficient racordate la nevoile comunicative propriu-zise ale copilului
- punerea accentului pe memorizare, pe repetare și pe învățarea de reguli, concepte etc., pornind de la un ansamblu nerelevant de activități de învățare
- neacordarea atenției pentru motivarea elevilor față de studierea limbii
- neacordarea importanței cuvenite valorii formative a evaluării performanțelor școlare

Curriculum actual

- structurarea programei pe baza unor *obiective cadru* și *de referință* sintetice, în măsură să surprindă - în progresie - ceea ce este esențial în activitatea de învățare
- sugerarea unor conținuturi orientative, în măsură să încurajeze creativitatea și libertatea de alegere a copilului
- flexibilitate în ceea ce privește adaptarea conținuturilor la nivelul de dezvoltare concretă și la interesele copiilor
- conectarea studiului limbii la realitățile comunicării cotidiene propriu-zise
- punerea accentului pe învățarea *procedurală*, cu alte cuvinte pe structurarea unor strategii și proceduri proprii de *rezolvare de probleme*, de *explorare* și de *investigare* caracteristice activității comunicative
- punerea accentului pe motivarea copiilor pentru comunicare, studiere, investigare
- reconsiderarea evaluării și a autoevaluării ca modalități de ameliorare a propriului progres școlar

FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEK

1. A szóbeli közlés megértése
2. A szóbeli kifejezőképesség fejlesztése
3. A szövegolvasás képességének fejlesztése
4. Az írásbeli kifejezőképesség (fogalmazás) fejlesztése

I. OSZTÁLY

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK

1. A szóbeli közlés megértése

Részletes követelmények

I. osztály végére a tanulók legyenek képesek:

1.1 a szóbeli közlemények jelentéstartalmának megértésére

1.2. nyelvtanilag helyes mondatok felismerésére, az elhangzott mondatokban előforduló nyelvhelyességi hibák érzékelésére

1.3. a mondatok szavakra bontására, meghatározni a szavak jelentéstartalmát megadott mondatban

1.4. a szavakat szótagokra, a szótagokat pedig hangokra bontani

1.5. érdeklődéssel követni a konkrét kommunikációs helyzeteket, és azokban aktívan részt venni

Tanulási tevékenységek

A megvalósítás lehetséges módzatai

- a beszédviselkedés megfigyelése konkrét kommunikációs helyzetben
- párbeszéd megfigyelése, megértése, folytatása és kezdeményezése a kommunikáció szabályai szerint, helyzetgyakorlatokban való részvétel
- 2-3 mondatos szövegekbe foglalt eseménymozzanatok felismerése bemutatott képsorok alapján
- a megértést igazoló tevékenységi formákban való részvétel (visszamesélés, dramatizálás, bábjáték, rajz)
- a nonverbális eszköztár (gesztusok, mimika, tekintet és testbeszéd) felfedezését, megértését, elsajátítását szolgáló gyakorlatok végzése
- az elhangzott szöveg tartalmához nem illő verbális és nonverbális elemek felismerése
- hibás nyelvtani szerkezetű mondatok javítása feladatok során (szórend, szünet, toldalékolás, egyeztetések: személy, szám, igeidők)
- szavak jelentéstartalmának megváltoztatása hangok, illetve szótagok kicserélével
- szavak helyettesítése rokon értelmű megfelelőikkel
- adott mondatban tartalmilag nem odaillő szó felismerése (a szómagyarázat különböző lehetőségeivel)
- szavak szótagokra bontása
- játékos gyakorlatok a szótagok helyének felismerésére különböző szavakban
- hangleválasztási gyakorlatok szavakban, a hallott hang helyének megállapítása
- hangösszevonási gyakorlatok
- a magánhangzók és mássalhangzók köznyelvi normáknak megfelelő ejtése
- párbeszéd (tanuló-tanuló, tanuló-tanító) értése
- szerepjátékok: beszélő-hallgató
- helyzetjátékok, csoportjátékok időszerű, adott témával

2. A szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

Részletes követelmények

1. osztály végére a tanulók legyenek képesek:

2.1. helyesen és érthetően beszélni meghatározott beszédhelyzetekben

2.2. a beszédhelyzetnek megfelelő mondatok alkotására

2.3. az új szavak integrálására az aktív szókincsbe

2.4. érdeklődéssel részt venni a konkrét beszédhelyzetekben

Tanulási tevékenységek

A megvalósítás lehetséges módzatai

- személyes élmények elmesélése
- szövegalkotási gyakorlatok konkrét helyzetekben (képek alapján, megadott szavakkal)
- versmondás, dramatizálás, visszamesélés
- hangszín, hangerő, hanglejtés, beszédritmus, hangsúly fejlesztését célzó játékos gyakorlatokkal
- mondatok szavakra bontása
- szavak mondatba fűzése, játékos gyakorlatok végzése
- a mondat jelentéstartalmának megváltoztatása (tömörítés, bővítés)
- mondatalkotás az új szavakkal
- szóalkotási gyakorlatok
- játékos gyakorlatok rokonértelmű, ellentétes értelmű, több jelentésű szavakkal
- saját vélemény megfogalmazása az olvasott szöveggel kapcsolatosan

3. A szövegolvasás képességének fejlesztése

Részletes követelmények

1. osztály végére a tanulók legyenek képesek:

3.1. az olvasás jelrendszerének elsajátítására, szavak, szószerkezetek írására

3.2. mondatok olvasására, megértésére

3.3. rövid szöveg olvasására, globális megértésére

3.4. érdeklődéssel olvasni

Tanulási tevékenységek

A megvalósítás lehetséges módzatai

- hang és betű megfeleltetése
- a beszéd hangjainak és azok írásjegyeinek megismerése (kisbetűk, nagybetűk, írásjelek)
- szóképek és tárgyképek megfeleltetése
- szótagok, szavak hangsorának és betűsorának elemzése, a hangzók helyének pontos jelölése
- hangösszevonási gyakorlatok
- egytagú, valamint több tagból álló szavak, szószerkezetek olvasása előzetes felkészülés után, első látásra (néma és hangos olvasás)
- rövid mondatok olvasása, játékos olvasási gyakorlatok
- elolvasott mondatok jelentésének visszaadása
- kérdés, válasz megfogalmazása
- egyéni ritmusban helyesen olvasni ismert rövid szöveget
- szövegek közötti eltérések észlelése
- rövid mesék olvasása, visszamesélése (szereplők megnevezése, csoportosítása)
- versek, prózai szövegek olvasása
- versek, prózai alkotások közötti különbségek megfigyelése
- helyesejtési normáknak megfelelő olvasási gyakorlatok
- tájékozódási gyakorlatok könyvekben
- beszélgetés a könyvről, könyvtárlátogatás, egyéni könyvtár bemutatása

4. Az írásbeli kifejezőképesség (fogalmazás) fejlesztése

Részletes követelmények	Tanulási tevékenységek
<i>I. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	<i>A megvalósítás lehetséges módjai</i>
4.1. az írott betűk alakítására, kapcsolására, szótagok, szavak írására	<ul style="list-style-type: none">- előkészítő, formafelismerő gyakorlatok- a folyamatos kézcsúsztatás és betűíráshoz szükséges mozgáselemek, testhelyzet gyakorlása- írófelületen való tájékozódás- az íráselemek vázolása, írása, kapcsolása- kis- és nagybetűk vázolása, átírása, írása vonalak közé helyezve- betűkapcsolás gyakorlása, szótagok, szavak írása- a beszédhangok időtartamának írásban való helyes jelölése
4.2. nyelvtanilag helyes mondatok írására, szerkesztésére	<ul style="list-style-type: none">- a mondatok szerkezeti felépítésének megfigyelése, szóhatárok jelölése, írásjelek használata- szóhalmaz mondattá fűzése- mondatkiegészítés, mondatátalakítás- a különböző mondatfajták jelölését, az írásjelek helyes használatát célzó gyakorlatok- a mondat tartalma és írott formája közötti összefüggés felismerését célzó gyakorlatok
4.3. szabályos betűalakításra és -kapcsolásra, lendületes vonalvezetésre, gondos írásképp kialakítására	<ul style="list-style-type: none">- betűk, szavak kalligrafikus írása, (forma, mérettartás)- az írásmunka formai elemeinek betartását szolgáló gyakorlatok (sorkihasználás, szóköz betartása, vonalhatárok követése, tetszetős elhelyezés a lapon)- szabályos írásminta utánzása, nyomtatott írásminta átírása- helyesírást, önellenőrzést, önálló hibajavítást fejlesztő gyakorlatok
4.4. az írás hasznosságát megérteni és elfogadni	<ul style="list-style-type: none">- írásmunkák bemutatása, kiállítása, értékelése- funkcionális szövegek (üdvözlések, üzenetek) megfogalmazása, leírása

TANULÁSI TARTALMAK (I.OSZTÁLY)

1. Olvasás

- A könyv: címlap, lap, oldal, számozás, tájékozódás a könyvben
- A magyar ábécé kis- és nagybetűi
- Szavak olvasása
- Mondatok olvasása
- A mondat kommunikációs szerepét érzékeltető mondatfajták: kérdő, kijelentő, felkiáltó, felszólító (grammatikai megnevezés nélkül)
- Szövegek olvasása (legtöbb 75 szót tartalmazó szöveg)

2. Kommunikáció

2.1 Szóbeli kommunikáció

- Közlés: a mindennapi érintkezés nyelvi fordulatainak alkalmazása konkrét helyzetekben (csoporttevékenységek, gyermekjátékok, helyzetgyakorlatok)
- A beszéd elemei (mondat, szó), fogalmak megalapozása (elméleti meghatározás, szabálmegfogalmazás nélkül)
- A szó mint kommunikációs elem (az elsajátított szavak beépítése a köznyelvi beszédbe a tanulási tevékenységek, illetve a játékok során)
- A mondat. Egyszerű és bővített mondatok.
- A párbeszéd, beszélgetés két vagy több személy között
- Szöveg utánmondása, reprodukálása

Megnyilvánulási formák:

- A tanuló – kérdezzon, illetve válaszoljon kérdésekre
 - vegyen részt csoportos beszélgetéseken
 - használja a helyes köszönési és megszólítási formákat
 - tudjon röviden bemutatkozni és bemutatni családját (családnév, keresztnév, lakhely, szülők foglalkozása)
 - vegyen részt csoportjátékokban
 - legyen képes egyéni véleménynyilvánításra

2.2 Az írásbeli kommunikáció

- Az írástanulás folyamata
 - Az előkészítő időszak: az óvodában tanult betűelemek felidézése, új betűelemek vázolása, írása
 - Betűtanulás: a magyar ábécé kis- és nagybetűinek írása
 - Szavak írása: egytagú és többtagú szavak írása, szótagolási gyakorlatok (szavak elválasztása a sorok végén)
 - Kijelentő és kérdő mondatok írása
 - Írásminták elhelyezése a lapon (keltezés, cím, bekezdések)
 - Helyesírás: hangok időtartamának helyes jelölése a szavakban, mondatkezdő nagybetű alkalmazása, személynevek, állatnevek, helységnevek
 - Írásjelek használata: pont, kérdőjel, párbeszédjel
- Megvalósítási módok
 - másolás, átírás: betűk, szótagok, szavak, mondatok, párbeszéd
 - tollbamondás: szavak, rövid mondatok (legtöbb 15 szó)

MEGJEGYZÉS:

Nem használjuk a tanév folyamán az alábbi fogalmi megnevezéseket: rokon-, ellentétes értelmű, azonos alakú szavak, kijelentő-, kérdő-, felkiáltó-, felszólító mondat, tulajdonnév.

II. OSZTÁLY

RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK ÉS TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK

1. A szóbeli közlés megértése

Részletes követelmények	Tanulási tevékenységek
<i>II. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	<i>A megvalósítás lehetséges módzatai</i>
1.1. a szóbeli közlésekből információk kiemelésére, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések megértésére	<ul style="list-style-type: none">- különböző beszédhelyzetek felismerése a kommunikációban való részvétel- beszélgetés a hallottakról- gesztusok, arc kifejezések, tekintet és különböző testmozdulatok jelentésének megértése és alkalmazása- beszélő-hallgató típusú szerepjátékok a hallgatói viselkedésforma kialakítása érdekében
1.2. az előbeszéd helyes és helytelen mondatstruktúráinak érzékelésére	<ul style="list-style-type: none">- a kommunikációs célnak megfelelő mondatok felismerése- beszélgetés hallott kijelentések alapján- ejtési hibák javítását szolgáló gyakorlatok (szórend, hosszú és rövid hangok helyes ejtése, hanglejtés)
1.3. a mondatnál kisebb nyelvi egységek érzékelésére, szó szerkezetek, szóösszetételek, szerkesztett szavak felismerésére (szótó + toldalék)	<ul style="list-style-type: none">- hiányos szó szerkezetek kiegészítése kérdések alapján (Hol? Mit? Mikor?)- szó szerkezetek, szókapcsolatok felismerése, értése- szótövek és toldalékos szavak megkülönböztetése játékos gyakorlatokkal
1.4 külön-külön és szövegösszefüggésben értelmezni a szavakat	<ul style="list-style-type: none">- szinonimák, ellentétes értelmű, több jelentésű szavak értése, felismerése- a szókincs aktivizálása gyakorlatokkal (tárgykör szerint, nyelvi szempontok szerint, játékos szógyűjtés, képrejtvény, szórejtvény)- ismeretlen szavak jelentésének értése szövegösszefüggés alapján, gyermeklexikon használatával
1.5 érdeklődéssel követni a kommunikációs helyzeteket és aktívan bekapcsolódni a beszélgetésbe	<ul style="list-style-type: none">- beszélgetés ismert téma alapján- párbeszéd (tanuló-tanuló, tanuló-tanító) a gyermekhez közel álló témával

2. A szóbeli kifejezőképesség fejlesztése

Részletes követelmények	Tanulási tevékenységek
<i>II. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	<i>A megvalósítás lehetséges módzatai</i>
2.1. verbális szövegalkotásra meghatározott beszédhelyzetekben, a köznyelvi kiejtést követő beszédre	<ul style="list-style-type: none">- képek/képsorok alapján rövid szóbeli szövegalkotási gyakorlatok (pl. állítások megfogalmazása)- kérdések megfogalmazása az olvasott szövegrésszel kapcsolatosan- szöveg tömörítése, bővítése, átalakítása az olvasott szöveggel kapcsolatosan, a szöveg tömörítése- tárgyak, élőlények bemutatása- szerepjátékok, dramatizálás, mesék megjelenítése bábozással- beszédkésztség-fejlesztő gyakorlatok, különös tekintettel a beszéd formai jegyeire (beszédlégzés, hangképzés, hangerő, hanglejtés, hangszín, ritmus)
2.2. a beszédhelyzetnek megfelelő mondatok alkotására	<ul style="list-style-type: none">- mondatalkotás megadott szavak segítségével- mondatok bővítése és tömörítése- mondatok átalakítása a kommunikációs szempontok figyelembe vételével
2.3. az új szavak integrálására az aktív szókincsükbe	<ul style="list-style-type: none">- didaktikai játékok (rokon, ellentétes értelmű és többjelentésű szavakkal)- a szókincs aktivizálására alkalmas gyakorlatok (gyűjtés, helyettesítés, kiegészítés, mondatalkotás)- önálló mondatalkotás a megismert szavakkal
2.4. alkalmazkodni a különböző életszerű beszédhelyzetekhez	<ul style="list-style-type: none">- szerepjátékok (beszélő-hallgató)- beszédhelyzetek teremtése részvétel azokban- párbeszéd kezdeményezése, folytatása és befejezése különböző személyekkel (helyzetgyakorlatok)

3. A szövegolvasás képességének fejlesztése

Részletes követelmények	Tanulási tevékenységek
<i>II. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	<i>A megvalósítás lehetséges módzatai</i>
3.1. a szöveg fizikai hordozó közege által tartalmazott információk felismerésére	<ul style="list-style-type: none">- cím, szerző/gyűjtő, szövegtörzs, bekezdések, párbeszéd felismerésének gyakorlása- különböző olvasástechnikai gyakorlatok (bekezdés szerint, párbeszéd, válogató olvasás stb.)- tájékozódás a könyvben tartalomjegyzék alapján- illusztráció és szöveg közti összefüggés felfedezése

Részletes követelmények
II. osztály végére a tanulók legyenek képesek:
3.2. rövid terjedelmű verses és prózai szövegrészlet folyékony, helyes, kifejező olvasására

3.3. a szöveg tartalmi összetevőinek alapszintű felismerésére

3.4. érdeklődést mutatni az olvasás iránt

Tanulási tevékenységek
A megvalósítás lehetséges módjai

- rövid terjedelmű szöveg olvasása első látásra, egyéni ritmusban
- kijelentő, kérdő, felkiáltó mondat hanglejtésének gyakorlása
- olvasási gyakorlatok (szerepolvasás, láncolvasás)
- ismert szöveg olvasása, figyelemmel követve az írásjeleket
- hangos olvasás önjavítással, az olvasási hibák javításával
- kijelentések kiegészítése az olvasott szöveg alapján
- az olvasott epikus szöveg (mese) szereplőinek megnevezése, csoportosítása (emberek, állatok, mesebeli lények)
- szövegbeni események sorrendjének megállapítása (logikai, időrendi)
- lírai szövegek értelmezése (szó szerinti jelentés, többletjelentés)
- olvasónapló vezetése (cím, szerző, szereplők, események illusztrálása)
- könyvtárlátogatás, egyéni könyvtár bemutatása, mondókák, találós kérdések

4. Az írásbeli kifejezőképesség (fogalmazás) fejlesztése

Részletes követelmények
II. osztály végére a tanulók legyenek képesek:
4.1. betűk, szótagok, szavak, mondatok helyesírására

4.2. az írásjelek helyes használatára (mondatvégi írásjelek, vessző, kettőspont, párbeszéd jele)

Tanulási tevékenységek
A megvalósítás lehetséges módjai

- betűk, szótagok, szavak írása önjavítással, összehasonlítva megadott mintával
- szótag-, szó-, mondatkiegészítési gyakorlatok
- kép-szó, szó-kép típusú társítási gyakorlatok
- írásgyakorlatok: (másolás, átírás, tollbamondás, pl. j-ly helyes használata, szóvégi magánhangzók, toldalékok helyes használata)
- gyakorlatok a mondatok hanglejtésének megállapítására (kijelentő, kérdő, felkiáltó)
- mondatokban, rövid szövegben a hiányzó írásjelek pótlása
- több írásjelet tartalmazó szövegek másolása, átírása, tollbamondás
- mondatalkotás, többféle írásjelet tartalmazó rövid szöveg szerkesztése

Részletes követelmények	Tanulási tevékenységek
<i>II. osztály végére a tanulók legyenek képesek:</i>	<i>A megvalósítás lehetséges módjai</i>
4.3. rövid szövegalkotásra képsor, kérdések alapján, illetve az új szavak szövegbe építésére	<ul style="list-style-type: none">- képek/képsor elemzése- tömondatok bővítése (a bővítmények nyelvtani megnevezése nélkül)- a mondatátalakítási gyakorla céljával- hiányos mondatok kiegészítése- kérdés és válasz megfogalmazása- rövid szöveg megfogalmazása (üzenet, üdvözlés, meghívó)- új szavak más szöveggörnyezetben való alkalmazása
4.4. helyes, pontos, gondos írásra	<ul style="list-style-type: none">- írásgyakorlatok: másolás, átírás (verses forma, bekezdés, párbeszéd jelölése)- lapon való elhelyezés gyakorlása- kis- és nagybetűk szabályos kapcsolása, egyenletes betűnagyság; szóköz kialakítását célzó gyakorlatok
4.5. érdeklődést mutatni a szép, gondos, pontos, helyes írás iránt	<ul style="list-style-type: none">- a munkák értékelése megadott szempontok szerint- az iskolai élettel kapcsolatos szövegek funkcionális szövegek szerkesztése (meghívó, üdvözlés, órend, napirend, eseménynaptár stb.)

TANULÁSI TARTALMAK (II. OSZT)

1. Olvasás

- A könyv: címlap, lap, oldal, számozás, tartalomjegyzék
- Az ábécé kis- és nagybetűi (x, y, q, w)
- Szöveg, cím, szerző
- Szereplők felismerése
- Szövegek olvasása (legtöbb 120 szót tartalmazó szöveg)
- Szövegek tagolása, logikai egységekre bontása
- A szövegtartalom megértése

2. Kommunikáció

2.1. Szóbeli kommunikáció

- Közlés – a mindennapi érintkezés nyelvi fordulatainak alkalmazása konkrét kommunikációs helyzetekben (hallgató-beszélő, üzenet)
- A párbeszéd – beszélgetés két vagy több személy között
 - párbeszéd kezdeményezése, folytatása, befejezése
 - párbeszéd konkrét helyzetekben
- Szövegek utánmondása, reprodukálása és alkotása
- A kommunikációs szituációnak megfelelő, helyes mondatok alkotása

Megnyilvánulási formák:

- tudjon bemutatkozni, bemutatni más személyt és tárgyakat
- kérdezzen, illetve válaszoljon kérdésekre
- kezdeményezzen, vegyen részt csoportos beszélgetésben
- legyen képes egyéni véleménynyilvánításra
- tudjon rövid történetet mondani/mesélni képek, képsorok alapján

2.2 Az írásbeli kommunikáció

- Elhelyezés
 - Az írás elhelyezése a lapon (keltezés, cím, szerző, bekezdések, szóköz betartása)
 - Kijelentő, kérdő, felkiáltó mondatok, rövid szövegek írása (legtöbb 50 szó)
 - Szótagolás sorvégeken
 - Az ábécé kis- és nagybetűi (x, y, q, w is)
- Helyesírás
 - A hangok időtartamának helyes jelölése a szavakban, mondatkezdő nagybetűk alkalmazása, tulajdonnevek írása
 - A szóvégi magánhangzók helyes jelölése (-o, -ó, -ö, -ő, -u, -ú, -ü, -ű)
 - A j-ly helyes jelölése
 - A -ból, -ből, -ről, -ről, -től, -től valamint a -dt, -dj helyes alkalmazása
 - Élőlények, dolgok nevét jelölő szavak helyes írása
 - Cselekvést jelentő szavak helyes írása
- Írásjelek
 - Írásjelek használata: pont, vessző, kettőspont, kérdőjel, felkiáltójel, párbeszéd jele

Megvalósítási módok:

- másolás (legtöbb 50 szó)
- átírás
- tollbamondás (legtöbb 30 szóból álló szöveg, mely tartalmazhat 3 párbeszédjelet is)
- 3-7 mondatból álló szövegalkotás képek/képsorok, kérdések alapján

I-II. OSZTÁLYBAN JAVASOLT TÉMÁK, MŰVELŐDÉSI ANYAG

1. A gyermekek közvetlen és tágabb környezete (én, család, iskola, falu-város, szülőföld, közlekedés)
2. Népköltészeti alkotások (népmese, népi gyermekjátékok, mondókák, találós kérdések, népszokások, ünnepeink)
3. Pozitív erkölcsi vonások kialakítását szolgáló szövegek (szeretet, barátság, becsületesség, igazság, bátorság, másság elfogadása, tolerancia)
4. Az évszakok és a velük kapcsolatos tevékenységek
5. Növény- és állatvilág
6. Az ember (egészség, étkezés, öltözködés, foglalkozások)
7. Az ember és a természet kapcsolata
8. A gyermekek érdeklődésének megfelelő közérthető publicisztikai vagy egyszerű ismeretterjesztő szövegek tanulmányozása életkoruknak megfelelő folyóiratok és ifjúsági kiadványok olvasása

Ajánlások:

Magyar gyermekirodalmi alkotások (Móra Ferenc, Gárdonyi Géza, Tamási Áron, Móricz Zsigmond, Benedek Elek, Weöres Sándor, József Attila, Kányádi Sándor, Zelk Zoltán, Petőfi Sándor, Hervay Gizella, Janikovszky Éva, Nemes Nagy Ágnes, Ferenczes István, Kovács András Ferenc alkotásai)

Egyetemes gyermekirodalmi alkotások: (Grimm, Andersen, Lev Tolsztoj meséi)

Az alapozó szakasz végére a tanuló tegyen eleget a következő tantervi követelményeknek:

A) Élőszóbeli kommunikáció

- értse a szóbeli közlemények jelentését
- érzékelje a közlés lényeges elemeit, tudjon kérdéseket feltenni, válaszoljon a tanító vagy a társak által feltett kérdésekre
- kezdeményezzen és folytasson párbeszédet spontánul kialakult kis csoportokban
- tudjon beszélni magáról, ismert személyekről és a környezetében zajló tevékenységekről
- meséljen a hallottakról, saját élményeiről, olvasmányairól és ezek szereplőiről
- legyen képes helyes mondatalkotásra
- ejtse helyesen a hangokat, szavakat
- használja a szóbeliség nyújtotta kifejezési lehetőségeket
- értse a szavak jelentését, építse be az aktív szókincsébe
- mutasson érdeklődést az új szavak, kifejezések iránt

B) Írott nyelvhasználat:

- ismerje fel a kis és nagy nyomtatott és írott betűket
- olvasson helyesen, kifejezően, egyéni ritmusában kis terjedelmű szövegeket
- értse meg a rövid terjedelmű szövegek jelentését (legtöbb 120 szó)
- tudja társítani a szavakat/kifejezéseket az illusztrációkkal
- írja helyesen a betűket, szótagokat, szavakat, mondatokat és szövegeket
- írását tudja megfelelően elhelyezni az oldalon (dátum, cím, bekezdések, párbeszédjel stb.)
- tudjon helyesen írni tollbamondás után (legtöbb 30 szó)
 - a) betűket, szótagokat, szavakat, mondatokat, szöveget
 - b) írásjelek helyes használatával: pont, vessző, kérdőjel, felkiáltójel, párbeszéd jele, kettőspont
- mutasson érdeklődést az olvasás és az írott, esztétikai élményt nyújtó szövegek iránt, melyek megfelelnek a helyesírási szabályoknak (mondatkezdés, személynevek, állatnevek, helységnevek, könyvek, folyóiratok címe, szóvégi magánhangzók, a tartalomban megjelölt toldalékok helyes írása)

**MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ AZ 1-2. OSZTÁLYOS NYANYELVISMERET
TANTERVHEZ**

Tantárgypedagógiai alapelvek

- integrált anyanyelvi nevelés – a szóbeli és írásbeli kommunikációs készség, a felfogó és közlő képesség együttes fejlesztése
- életszerűség
- játékoság
- megfelelő motiváció
- az elmélet és a gyakorlat egységének elve
- személyre szabott differenciált fejlesztés
- a teljes személyiség (az önismeret, önbizalom) fejlesztése, pozitív erkölcsi vonások kialakítása
 - funkcionális nyelvi ismeretek

A kommunikációs képesség fejlesztése

1. A kommunikációs nevelés célja:

- a kommunikációs képesség fejlesztése
- a részképességek fejlesztése:
 - néma és hangos olvasás
 - hallás utáni szövegértés
 - párbeszéd, kiscsoportos és nyilvános beszéd
 - íráskészség kialakítása
 - nyelvi viselkedés fejlesztése

2. A kommunikációs nevelés részterületei:

- hallás utáni szövegértés fejlesztése
- írott beszéd alapján a szövegértés fejlesztése
- beszédművelés
- a nyelvhelyességi szabályok elsajátítása
- szókincsbővítés
- a helyesírás fejlesztése
- a szóbeli szövegalkotási képesség fejlesztése
- az írásbeli szövegalkotási készség fejlesztése
- viselkedéskultúra fejlesztése (pl. beszélő-hallgató szerep, tudakozódás, véleménynyilvánítás stb.)

3. Gyakorlattípusok

a) rész képességeket fejlesztő szóbeli gyakorlattípusok

- beszédművelő gyakorlatok
- néma olvasás
- hangos olvasás
- hallás utáni szövegértés
- nyelvművelő gyakorlatok szóban
- szövegmondás
- szerepjátékok
- dramatizálás
- társalgási gyakorlatok (kép/képsorok alapján, véleménynyilvánítás stb.)

b) rész képességeket fejlesztő írásbeli gyakorlattípusok

- betűírás, betűkapcsolás
- szavak, mondatok, rövid szöveg másolása, átírása, látó-halló tollbamondás alapján
- nyelvművelő gyakorlatok írásban
- helyesírási gyakorlatok
- szövegalkotás írásban, kérdések alapján
- szövegalkotás írásban kép/képsorok alapján

**Grupul de lucru pentru elaborarea
Programei de limba și literatura maghiară pentru clasele I-II.**

1. PORSCHE ÉVA, institutor, inspector școlar la Inspectoratul Școlar Județean Harghita
2. KIRMÁJER ENIKŐ, institutor, Liceul de Artă “Nagy István”, Miercurea-Ciuc
3. TÓFALVI CSILLA, institutor, Școala Normală “Benedek Elek”, Odorheiu Secuiesc
4. BOKOR TÜNDE, institutor, Școala Generală “Móra Ferenc”, Odorheiu Secuiesc
5. Drd. AMBRUS ÁGNES, prof. gr.I., inspector de specialitate de limba și literatura maghiară – ISJ Covasna
6. Drd. ANTAL SÁNDOR, lect. univ. Colegiul Pedagogic de Institutori, Odorheiu Secuiesc
7. Drd. GÁSZPOR RÉKA, lect. univ. Universitatea București, FLSS, Cat. de Hungarologie, consilier MECT